

Εκπαιδευτική επίσκεψη
Αγ.Κασσιανός-Χρिसαλινιώτισσα

Τάξη Στ2

Όνομα:

Ημερομηνία:

- 1) Παρατηρήστε προσεχτικά το χάρτη που έχετε στα χέρια σας. Προσανατολίστε τον με βάση το Βορρά. Στη συνέχεια γράψτε τις παρατηρήσεις σας.

.....
.....
.....
.....

- 2) Συμπλήρωσε τα κενά:

Ο Αγ. Κασσιανός είναι .....της Λευκωσίας και είναι δ..... . Το δ..... σ..... του Αγ. Κασσιανού ..... το 1974 από τους Τ.....και σήμερα βρίσκεται ε..... στη Νεκρή Ζώνη.

Η εκκλησία του Αγ. Κασσιανού είναι μια από τις α..... ε.....

Το πολυτιμότερο κειμήλιο της εκκλησίας του Αγίου Κασσιανού είναι ένα α..... κ..... (αποκαλείται και σκούφια, αν και είναι μεταλλικό), το οποίο πιστεύεται ότι χρησιμοποιήθηκε από τον Άγιο Κασσιανό. Πολλά άτομα, που υποφέρουν κυρίως από πονοκεφάλους, ζητούν να τους γίνει παράκληση κατά την οποία ο ιερέας τούς φορά το κράνος.

- 3) Ψάξε και βρες στο χάρτη το δημοτικό σχολείο Αγ. Κασσιανού. Με τη βοήθεια του χάρτη προχώρησε και βρες το σχολείο. Τι διαφορές έχει αυτό το σχολείο σε σύγκριση με το δικό σου σχολείο;

.....
.....
.....

4)<< Και όλα σταματούν στη διαιρετική «Πράσινη Γραμμή». Το ένα φυλάκιο απέναντι στο άλλο. Το ιστορικό Γυμνάσιο στοιβαγμένο από σακούλια για να κόβουν τις σφαίρες του θανάτου. Και οι άλλοτε σχολικές τάξεις του να έχουν μετατραπεί σε φυλάκια. Και η αυλή του σε φάση ερημιάς και εγκατάλειψης. Και πιο πέρα τα Δημοτικά του Αγίου Κασσιανού, Παρθεναγωγείο και Αρρεναγωγείο, κάποτε παράρτημα του Παγκυπρίου Γυμνασίου και οικοτροφείο του, τώρα αδιάφευστα μνημεία μιας πολιτισμικής λεηλασίας.>>

Ποια συναισθήματα σας γεννιούνται αντικρίζοντας αυτό το θέαμα;

.....
.....
.....
.....

5)Τι σημαίνουν τα αρχικά Δ.Ε.Α.;.....

Ποιος ο ρόλος της;.....

.....

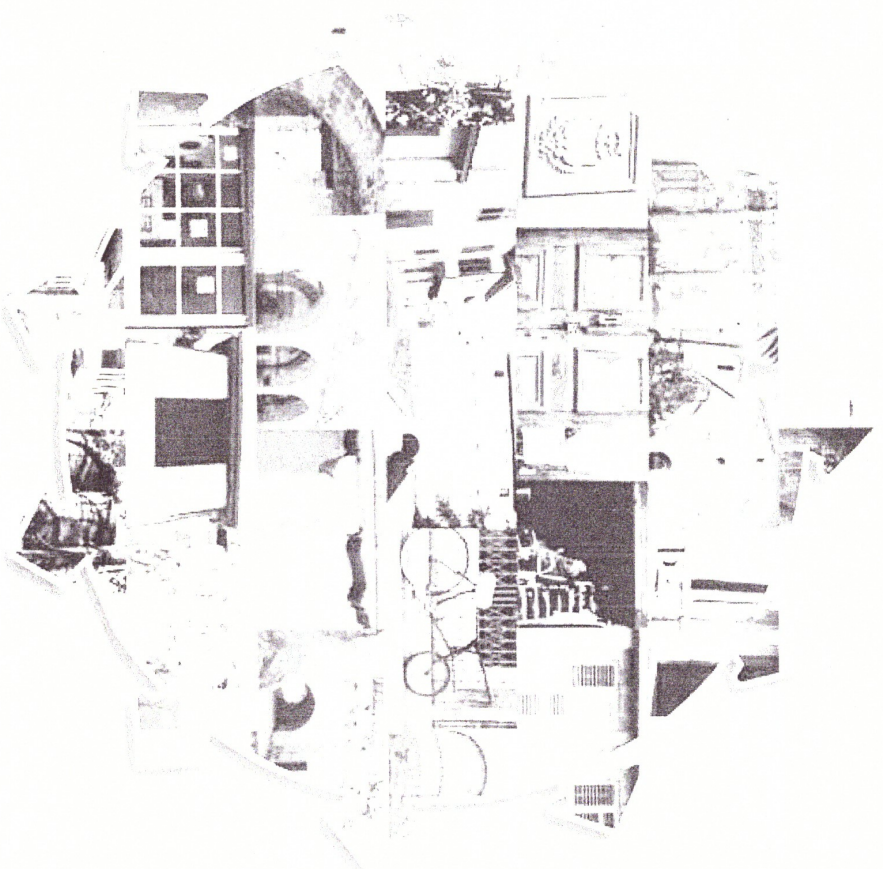
Τι έγινε τον Ιούλιο του 2007;

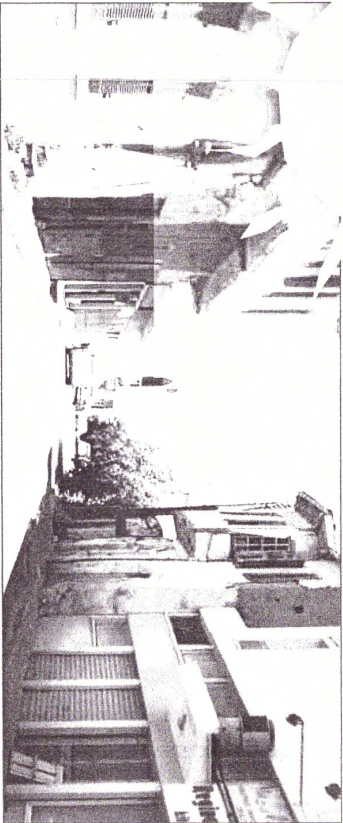
.....
.....

6)Ζωγράφισε ότι σου έκανε εντύπωση από όσα είδες και έμαθες σήμερα.

Η Λευκωσία σάς Καλεί...

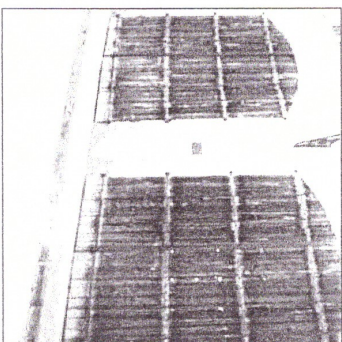
Χρυσολιλιώτισσα

«Η Οδός Ταχτακαλά οδηγήσασε από την Πύλη Αιμοχώστου στο Παζάρι. Ήταν ο δεύτερος πιο σημαντικός δρόμος στη Λευκωσία αποτελώντας την κεντρική είσοδο στην πόλη. Κατά μήκος της Οδού Ταχτακαλά διερχόταν η ξηρή κοίτη του Πεδαίου ποταμού με πολλές γέφυρες. Συνοδικά υπήρχαν είκοσι τρία Παζάρια τα οποία σχημάτιζαν ένα λαβύρινθο με μικρούς δρόμους» (Words of traveler L. Salvador, 1873).

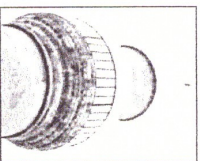
1. L. Salvador, Levkosia- The capital of Cyprus, Newdigate Press, 1983

1.2. Ας περπατήσουμε διαμέσου της Οδού Αιμοχώστου / Ταχτακαλά προς το Τέμενος Ταχτακαλά.

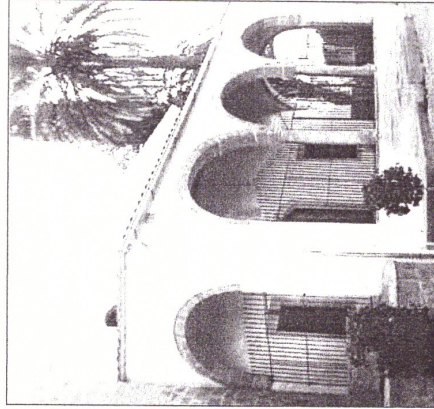
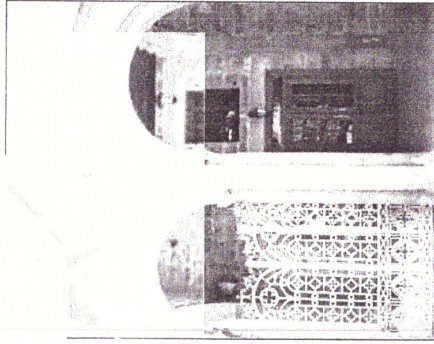
1.3. Κοίταξε γύρω σου. Ανάφερε σε συντομία τι βλέπεις καθοδόν για το τέμενος.

1.4. Εντόπισε στοιχεία της περιοχής τα οποία δείχνουν ότι ο δρόμος ήταν κάποτε ένας από τους πιο εμπορικούς δρόμους της Λευκωσίας.

Συνέχισε να κατευθύνεσαι προς το τέμενος. Ο μινιαές του, θα σε βοηθήσει να βρεις πιο εύκολα το δρόμο σου.

Χρυσαλινιώτισσα - Εκκλησία της Χρυσαλινιώτισσας

Ποια είναι η κατάσταση σήμερα;

4.3. Σύγκριση της Εκκλησίας της Χρυσαλινιώτισσας και το Τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ.

Σκέψου τις διαφορές αλλά και τις ομοιότητές τους. Συζήτησε με την ομάδα σου (σκέψου τα δομικά υλικά, τα μέρη, το σχήμα, τη λειτουργική τους χρήση κλπ.)

Τι μας λέει αυτό αναφορικά με τους κατοίκους της περιοχής σε παλαιότερα χρόνια;

οποία ορίζεται από μια σειρά από αψίδες χωρίζοντας την εσωτερική αυλή από τα δωμάτια που την περιβάλλουν. Στο ισόγειο έχουν διατηρηθεί τρεις μεγάλες αίθουσες, δύο μικρότερα δωμάτια και δύο βοηθητικά ενώ στον όροφο υπάρχουν άλλες τρεις μεγάλες αίθουσες και δύο μικρότερα δωμάτια. Σημαντικής αρχιτεκτονικής αξίας είναι ο διάροφος αψιδωτός «ηλιακός» (καλυμμένος χώρος ανοιχτός στη

4.2. Μέχρι στιγμής έχουμε επισκεφτεί δύο διαφορετικούς τόπους βρίσκονται σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους.

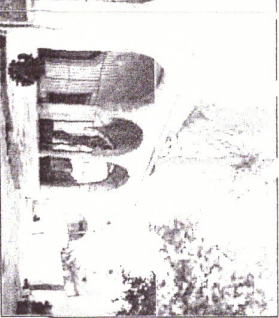
Εκκλησία : της Χρυσαλινιώτισσας. Είναι ένα διάροφο κτήριο σε σχήμα Π και προσανατολισμό προς το Νότο. Αρχικά ήταν κτισμένο μέσα σε μια μεγαλύτερη από τη σημερινή έκταση. Η κεντρική είσοδος βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του αρχοντικού και οδηγεί στην εσωτερική αυλή. Στο δυτικό και το ανατολικό μέρος του κτηρίου εκτείνεται μια σκεπαστή πρόσοψη η

Χρυσολιωνίτισσα - Τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ και Ισλαμικό Σχολείο

«Ταχτακαλάς» είναι διασθορά της αραβικής φράσης «Taht-El-Kale» που

X σημαίνει «κάτω από το κάστρο» (από το μεγάλο ξύλινο πύργο που κάποτε υπήρχε κοντά στην Πύλη Αιμοχώστου). Το τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ είναι ένα

1η στάση

ιστορικό κτήριο της Οθωμανικής Περιόδου και είναι αντυπροσωπευτικό της Ισλαμικής αρχιτεκτονικής. Είναι μια ορθογώνια κατασκευή, με παράλληλες καμάρες στο εσωτερικό και δίριχτη ξύλινη στέγη. Κάποτε, μπροστά από το τέμενος, υπήρχε βρύση και κομητήριο όπως και το δημοτικό σχολείο του Ταχτ-ελ-Καλέ /

Ισλαμικό Σχολείο το οποίο είχε τον πρώτο του δάσκαλο το 1594. Το τέμενος και το σχολείο που υπάρχουν σήμερα κτίστηκαν το 1826 από τον Οθωμανό κυβερνήτη Εο-Σεντ Μεχμέτ Αγά. Ο μιναρές, έχοντας γαλίσει το 1936, κτίστηκε εκ νέου το 1948».

(Nicosia Master Plan, Walled Nicosia: A Guide to its Historical and Cultural Sites, p.69 /Tuncer Bagiskan, Ottoman-Turkish Monuments in Cyprus, Nicosia 2005, pages 102-103).

2.1. Αφού εντοπίσεις το τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ, με το μιναρέ και το Ισλαμικό Σχολείο, παρατήρησε τα κτήρια και σκέψου ποια είναι η λειτουργία τους.

Κτήριο	Λειτουργία	Αρχιτεκτονικά Χαρακτηριστικά
τέμενος		
μιναρές		
ισλαμικό σχολείο		

2.2. Ποια πληροφορία μας δίνει, σχετικά με τους ανθρώπους της Δευκωσίας τα παλαιότερα χρόνια, η παρουσία του τεμένους εδώ;

Χρυσολιωνίσσια - Οδός Ερμού

Αφού συμβουλευτείς το
Χάρτη σου στη σελίδα 3

προχώρησε προς την Οδό

Ερμού. ΣΤα παλιά χρόνια (μέχρι και το 1912)η

Ερμού ήταν γνωστή ως ο δρόμος της μανιφατούρας

δηλαδή ο δρόμος όπου γινόταν εμπορία υφασμάτων.

2.3. Περιπάτησε γύρω από το τετράγωνο που βρίσκεται δίπλα από

το τείμενος (ακολούθησε το δρομάκι στα αριστερά του
τείμενου και επέστρεψε στο ίδιο σημείο). Τι έχεις να
παρατηρήσεις αναφορικά με τα κτήρια (κατάσταση,
λευκουργία, μέγεθος;)

Θα ήθελες να κατοικείς εδώ σήμερα; Εξήγησε:

3.1. Τι έχει αλλάξει και τι έχει παραμείνει το ίδιο;

Κοίταξε γύρω σου και σημείωσε μερικά επαγγέλματα που
εξασκούνται στην περιοχή σήμερα. Με τη βοήθεια της ένδειξης που
σου δίνεται παρακάτω προσπάθησε να φανταστείς πώς έμοιαζε η

περιοχή στο παρελθόν και εντόπισε ποια επαγγέλματα, τα οποία
εξασκούνταν παλαιότερα στην περιοχή, σήμερα έχουν πέσει σε
παρακμή.

Η ένδειξη: «Κάθε επάγγελμα (τονάφι) και κάθε ομάδα
εξειδικευμένων τεχνιτών βρίσκονταν μαζεμένοι στο δικό τους
δρόμο στον οποίο έδιναν και το όνομα π.χ. ο δρόμος των
χαλκωματάδων, των καθατζήδων, των σιδεράδων,
τωντσανγκαράδων, των χρυσοχόων κτλ. Το μηροστινό μέρος των
καταστημάτων καθυπτόταν από ξύλινους τουράδες ή λεπτές
πλάκες.» (Αγνή Μ. Μιχαηλίδη, Χώρα, η Παιδιά Λευκωσία, Λευκωσία
1985, σελ.20-21).

Χρυσσαλινιώτισσα - Τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ και Ισλαμικό Σχολείο

«Ταχτακαλάς» είναι διαφθορά της αραβικής φράσης «Tah-t-El-Kale» που

X σημαίνει «κάτω από το κάστρο» (από το μεγάλο ξύλινο πύργο που κάποτε υπήρχε κοντά στην Πύλη Αιμοχώστου). Το τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ είναι ένα

1η στάση

ιστορικό κτήριο της Οθωμανικής Περιόδου και είναι αντυπροσωπευτικό της ισλαμικής αρχιτεκτονικής. Είναι μια ορθογώνια κατασκευή, με παράλληλες καμάρες στο εσωτερικό και δίριχτη ξύλινη στέγη. Κάποτε, μπροστά από το τέμενος, υπήρχε βρύση και κομητήριο όπως και το δημοτικό σχολείο του Ταχτ-ελ-Καλέ /

Ισλαμικό Σχολείο το οποίο είχε τον πρώτο του δάσκαλο το 1594. Το τέμενος και το σχολείο που υπάρχουν σήμερα κτίστηκαν το 1826 από τον Οθωμανό κυβερνήτη Ερ-Σεγίτ Μεχμέτ Αγά. Ο μιναρές, έχοντας ραγίσει το 1936, κτίστηκε εκ νέου το 1948».

(Nicosia Master Plan, Walled Nicosia: A Guide to its Historical and Cultural Sites, p.69 /Tuncer Bagiskan, Ottoman-Turkish Monuments in Cyprus, Nicosia 2005, pages 102-103).

2.1. Αφού εντοπίσεις το τέμενος Ταχτ-ελ-Καλέ, με το μιναρέ και το Ισλαμικό Σχολείο, παρατήρησε τα κτήρια και σκέψου ποια είναι η λειτουργία τους.

Κτήριο	Λειτουργία	Αρχιτεκτονικά Χαρακτηριστικά
τέμενος		
μιναρές		
ισλαμικό σχολείο		

2.2. Ποια πληροφορία μας δίνει, σχετικά με τους ανθρώπους της Λευκωσίας τα παλαιότερα χρόνια, η παρουσία του τεμένους εδώ;

